

ALGEMENE TOELICHTING

In de Gemeentewet wordt onderscheid gemaakt tussen raadscommissies, bestuurscommissies en andere commissies (resp. artikel 82, 83 en 84 Gemeentewet). Raadscommissies bereiden de besluitvorming in de raad voor en voeren overleg met het college en de burgemeester. Bestuurscommissies zijn commissies waaraan bevoegdheden van de raad, het college of de burgemeester worden overgedragen. Andere commissies kunnen alle mogelijke denkbare taken hebben. Er kan gedacht worden aan adviescommissies, ad hoc commissies en wijkraden.

Op grond van artikel 82, eerste lid, kan de raad zoveel raadscommissies instellen als hij wenselijk acht. De raad regelt de taken, bevoegdheden, samenstelling en werkwijze van de raadscommissies en de wijze waarop de leden van een raadscommissie inzage hebben in stukken ten aanzien waarvan geheimhouding geldt. De Gemeentewet verplicht overigens niet tot het instellen van raadscommissies.

De instelling van raadscommissies geschiedt veelal bij een verordening, waarin de taken bevoegdheden, samenstelling en werkwijze van de raadscommissies worden vastgelegd.

Collegeleden mogen geen lid zijn van raadscommissies. Bovendien moet de voorzitter van een raadscommissie een raadslid zijn en dient er sprake te zijn van een evenwichtige vertegenwoordiging van de fracties in de raadscommissies.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1. BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

Om te voorkomen dat de omschrijving van terugkerende begrippen in de verordening moeten worden herhaald, is in deze bepaling een aantal begrippen eenmalig gedefinieerd.

HOOFDSTUK 2. INSTELLING, TAKEN EN SAMENSTELLING

Artikel 2. Instelling raadscommissies

Maximaal twee keer per maand vergadert de Raadscommissie op de dinsdag en/of de woensdag. De agendacommissie bepaalt welke onderwerpen wanneer op de agenda komen. Waar mogelijk worden onderwerpen uit hetzelfde programma van de begroting op één avond geagendeerd.

Artikel 3. Taken

De taken van de raadscommissies zijn vastgelegd in artikel 82, eerste lid, van de Gemeentewet.

De agendacommissie bepaalt de voorlopige agenda van de raadscommissie. De raadscommissie stelt, evenals de raad, zijn eigen agenda vast. Dit betekent dat niet het college maar de raadscommissie bepaalt of een voorstel aan de raadscommissie wordt voorgelegd alvorens het in de raad wordt besproken.

De taak om de besluitvorming van de raad voor te bereiden komt tot uitdrukking in de taak advies uit te brengen over een voorstel of onderwerp. De raadscommissie kan ook uit eigen beweging advies aan de raad uitbrengen, ook dit advies kan aanleiding zijn voor besluitvorming in de raad. De taken van de raadscommissie zijn in essentie dezelfde als die van de raad, namelijk die van kaderstellend, controlerend en volksvertegenwoordigend orgaan.

De commissievergadering biedt bij uitstek de gelegenheid om argumenten te verzamelen, die de kwaliteit van het debat in de raad kunnen verbeteren.

Kortom de raadscommissie bereidt de besluitvorming van de raad voor en overlegt met het college of de burgemeester. In de Renkumse praktijk is de raadscommissie vooral gericht op voorbereiding en informatievoorziening. Het politieke debat vindt plaats in de raad.

In de commissievergadering worden geen technische vragen gesteld. Deze vragen kunnen raads- en commissieleden vooraf en rechtstreeks stellen aan de betrokken ambtenaren. Wanneer raads- en commissieleden twijfelen over de aard van een vraag, kunnen zij advies vragen aan de griffie.

Waar het zwaartepunt wat betreft het politiek debat dient te liggen; in de raad of in de commissie is mede afhankelijk van het onderwerp.

Als het stuk een *stuk (sterstuk of hamerstuk) is, zou het politieke zwaartepunt in de commissie kunnen liggen. De agendacommissie doet wat dit betreft voorbereidend werk door aan te geven in welke categorie een stuk valt (budgetrecht, verordenende taak etc.), hoe het besproken zou moeten worden (oriënterend, opiniërend, adviserend, besluitvormend etc.) en of het gezien de aard en reikwijdte van het onderwerp een sterstuk zou kunnen zijn (bijvoorbeeld wanneer het enkel een wetstechnische aanpassing betreft, er geen beleidsruimte is voor de raad e.d.).

De commissievoorzitter heeft hier een belangrijke rol. Hij vraagt aan het eind van de discussie aan de raadsleden wat de status van een stuk is. Moet het wel of niet besproken worden in de raadsvergadering?

Onderwerpen waaraan geen beleidsaspecten zijn verbonden en die geen discussie hebben opgeroepen in de raadscommissies, kunnen onder één agendapunt samengebracht worden op de raadsagenda (sterstukken). Deze onderwerpen die onder dit verzamelpunt zijn opgenomen vormen in de raadsvergadering geen onderwerp van bespreking meer.

Wanneer de raad zich tot de hoofdlijnen beperkt zal het agendapunt sterstukken steeds meer onderwerpen gaan bevatten.

Wel kan een raadslid een stemverklaring afleggen bij een sterstuk (*stuk).

Deze stemverklaring mag echter niet leiden tot een debat. Zo wordt aan de fracties de kans gegeven over een *stuk in de raad hun "kleur" te bekennen. Wanneer een fractie hier gebruik van wil maken dient hij/zij dit bij het vaststellen van de agenda te melden.

Ook kan een raadslid in de raadsvergadering, eveneens bij de vaststelling van de agenda, aangeven een motie en/of amendement te willen indienen bij het *stuk. Het sterretje wordt dan van het agendapunt afgehaald en het agendapunt wordt dan als discussiestuk geagendeerd na alle andere discussiestukken. De discussie beperkt zich, zo mogelijk, tot het amendement en/of de motie.

Artikel 4. Samenstelling

De raad bepaalt de samenstelling van de raadscommissies. Wel schrijft artikel 82, derde lid, van de Gemeentewet voor dat de raad moet zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde politieke groeperingen.

Om dit te bereiken schrijft het eerste lid van artikel 4 voor dat een raadscommissie bestaat uit tenminste één en maximaal twee leden per fractie. De verhoudingen in de raadscommissies hoeven overigens, blijkens jurisprudentie, niet exact overeen te komen met de verhoudingen in de raad. Om tot een evenwichtige verdeling te komen is gekozen voor een minimum en een maximum aantal leden. In de gemeente Renkum is gekozen voor een maximum van twee leden per fractie.

In de gemeente Renkum kennen we de volgende "leden":

- Raadsleden;
- Commissieleden, niet zijnde raadsleden (steunfractieleden die door de raad benoemd zijn tot commissielid);
- Steunfractieleden (deel uit makend van de fractie, maar geen lid van een commissie).

Elk raadslid is in principe lid van elke commissie (eerste lid) en kan derhalve ook voor alle agendapunten als woordvoerder worden aangewezen. Afspraak is wel dat maximaal twee commissieleden per fractie aan "tafel zitten" tijdens de vergadering (eerste lid). Wanneer voor de onderwerpen op de agenda meer dan twee woordvoerders per fractie zijn, wordt tijdens de vergadering van plaats gewisseld. De fracties geven bij de vaststelling van de agenda aan of er nog andere woordvoerders zijn dan bij aanvang van de vergadering aan tafel zitten. Zoals ook uit het tweede lid blijkt, hoeven de leden van een raadscommissie geen raadslid te zijn. Wel is er in dit artikel vanuit gegaan dat de politieke groeperingen (fracties) de in het eerste lid bedoelde leden voordragen.

Bij amendement heeft de raad op 27 november 2019 besloten dat het vereiste dat niet-raadsleden bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen op de kandidatenlijst van een fractie hebben moeten staan, komt te vervallen. Bepaald is dat personen die niet op de kieslijst hebben gestaan vanaf 18 maanden na het begin van elke raadsperiode kunnen worden voorgedragen en benoemd. Alle commissieleden leggen in de raadsvergadering, waarin over hun benoeming wordt gestemd, de eed of belofte af in handen van de voorzitter.

Op grond van het tweede lid moeten commissieleden, niet zijnde raadsleden, evenals raadsleden, voldoen aan hetgeen is bepaald in de artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet. Dit betekent onder andere dat zij achttien jaar moeten zijn, over een geldige verblijfstitel moeten beschikken, hun nevenfuncties openbaar moeten maken, geen functie als bedoeld in artikel 13 mogen vervullen en niet in strijd mogen handelen met artikel 15.

Om te beoordelen of de commissieleden, niet zijnde raadsleden, voldoen aan de eisen van de Gemeentewet, ligt het voor de hand om gebruik te maken van een geloofsbrievenonderzoek. Het verdient aanbeveling dit onderzoek uit te laten voeren door de commissie die voor raadsleden en wethouders het op basis van artikel V4 van de Kieswet verplichte geloofsbrievenonderzoek uitvoert. De vereisten die onderzocht moeten worden zijn immers gelijk. Dit onderzoek (alleen naar de niet-raadsleden) gaat vooraf aan het raadsbesluit waarmee de commissieleden benoemd worden.

Omdat er voor is gekozen dat, afhankelijk van het agendapunt, ook andere raadsleden of commissieleden dan degenen die aan het begin van de vergadering aan tafel zitten het woord kunnen voeren namens hun fractie, bestaat er geen noodzaak om per fractie een plaatsvervangend lid voor te dragen en door de raad te laten benoemen.

Artikel 5. Voorzitter

Artikel 82, vierde lid, van de Gemeentewet schrijft voor dat de voorzitter van een raadscommissie raadslid moet zijn. De Raad benoemt derhalve uit zijn midden vier voorzitters voor de Raadsontmoetingen en Raadscommissie. Het voorzitterschap van de Raadsontmoetingen en Raadscommissie rouleert tussen deze vier voorzitters. Er worden dus geen vaste voorzitters of plaatsvervaarders aangewezen voor de verschillende vergaderingen van de Raadscommissie en Raadsontmoetingen.

Op basis van het tweede lid, is de voorzitter geen lid van de raadscommissie. Dit is een bewuste keuze, op deze manier kan de voorzitter zich concentreren op zijn taak als (technisch) voorzitter en zijn tijd en energie aanwenden voor het bewaken van de positie van de raadscommissie. Hij hoeft/mag zich niet te bekommeren om de inbreng van zijn fractie in de raadscommissie.

De commissievoorzitter vervult verschillende taken:

- Hij organiseert als lid van de agendacommissie mede de sturing vanuit de raad richting het college. Daarbij is hij verantwoordelijk voor de agendering in zijn commissie.
- Hij is technisch voorzitter en leidt als zodanig de commissievergadering en past de regels uit de verordening correct toe.
- Hij is procesbewaker, hij bewaakt de kwaliteit van de advisering aan de raad.
- Ook is hij moderator, hij draagt zorg voor het goed verlopen van de discussie en geeft de status van de stukken aan. Hierdoor kan en mag in de raad geen conflict meer ontstaan over de status van het stuk, namelijk of het stuk nogmaals besproken moet worden of voldoende afgedaan is.
- Hij draagt zorg voor de goede omgangsvormen in de commissie.

Het ligt voor de hand dat de voorzitters, evenals de leden, van de raadscommissies in de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling worden benoemd, aangezien de zittingsperiode van de voorzitters en de leden aan het einde van de zittingsperiode van de raad eindigt (artikel 6, eerste lid).

Aangezien het echter niet altijd mogelijk zal zijn om de voorzitters direct na de verkiezingen te benoemen, is er voor gekozen om geen termijn in artikel 5, eerste lid, op te nemen.

Artikel 6. Zittingsduur en vacatures

De zittingsperiode van de leden en de voorzitters is even lang als de zittingsperiode van de raadsleden, in principe dus vier jaar. De benoeming eindigt derhalve van rechtswege, de raad hoeft hen niet te ontslaan.

Op grond van het tweede lid eindigt het lidmaatschap van een raadscommissie eveneens van rechtswege indien een lid niet meer voldoet aan de in artikel 4, vierde lid, gestelde eisen en indien een lid is benoemd op voordracht van een fractie die blijkens een schriftelijke verklaring aan de voorzitter van de raad niet meer vertegenwoordigd is in de raad (zevende lid).

De raad kan een lid van een raadscommissie op voorstel van de fractie die het lid heeft voorgedragen, ontslaan. Deze situatie kan zich voordoen in geval van een splitsing van een fractie. De ontstane nieuwe fractie heeft dan overigens op grond van artikel 4, eerste lid, recht op een eigen lid.

De raad kan ook zonder voorstel van een fractie de voorzitter van een raadscommissie ontslaan, bijvoorbeeld indien deze voorzitter niet meer het vertrouwen van de meerderheid van de raad bezit. Het vijfde en zesde lid voorzien in de situatie van een tussentijdse vacature, hetzij door ontslag hetzij door overlijden.

Artikel 7. Griffier en commissiegriffier

In de Renkumse praktijk fungeren de medewerkers van de griffie als commissiegriffiers. De vervanging van de commissiegriffiers wordt overgelaten aan de griffier. De commissiegriffier is altijd bij de vergaderingen van de raadscommissie aanwezig. In principe neemt hij geen deel aan de beraadslagingen, zij het dat de raadscommissie op grond van artikel 24 van deze verordening altijd de mogelijkheid heeft om anderen aan de beraadslagingen deel te laten nemen. De griffier kan aanwezig zijn in de vergaderingen van de raadscommissies.

HOOFDSTUK 3. AANWEZIGHEID COLLEGE, BURGEMEESTER EN SECRETARIS

Artikel 8. Aanwezigheid college, burgemeester en secretaris

Op 15 april 2009 is de gewijzigde Gemeentewet in werking getreden (wetsvoorstel nr. 30 902) waarbij de aanwezigheid van de wethouder in raadsvergaderingen is gereguleerd. Dit geldt niet alleen voor plenaire raadsvergaderingen, maar ook voor commissievergaderingen.

Op grond van artikel 86, vijfde lid, Gemeentewet heeft de burgemeester of wethouder toegang tot de vergaderingen van de raadscommissies en kan hij aan de beraadslaging deelnemen. De kern van de dualisering is weliswaar de ontvlechting van de raad en het college van burgemeester en wethouders, maar het is niet de bedoeling geweest de raad en het college in posities te brengen, waarmee ze elkaar kunnen uitsluiten. De raad en het college zijn immers samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van het gemeentebestuur. Synergie tussen raad en college is daarbij van wezenlijk belang.

In de praktijk van de gemeente Renkum is de portefeuillehouder (of diens vervanger) in de vergaderingen aanwezig om invulling te geven aan de vaste agendapunten Actieve informatieplicht college(lid) en rondvraag en ten behoeve van het voeren van overleg met de raadscommissie.

Het artikel over de secretaris is geïntegreerd in dit artikel 8 en weggelaten is, dat aan het college toestemming moet worden gevraagd voor de aanwezigheid van de secretaris (aangezien het college werkgever is van de secretaris). Het oude artikel 9 over de secretaris is hierdoor vervallen.

HOOFDSTUK 4. VERGADERINGEN

PARAGRAAF 1. TIJDSTIP VAN VERGADEREN EN VOORBEREIDING

Artikel 9. Vergaderfrequentie

De agendacommissie stelt jaarlijks een vergaderschema voor de Raadscommissie vast. Dit analoog aan de bevoegdheid van de agendacommissie tot jaarlijkse vaststelling van een vergaderschema voor de raad, zoals geregeld in het Reglement van orde voor de werkzaamheden van de raad.

De vergaderingen van de Raadscommissie vinden plaats op dinsdag en woensdag. Indien er in een maand onvoldoende onderwerpen zijn om twee vergaderingen te vullen, kan de agendacommissie besluiten om een Raadscommissie af te lasten of in plaats hiervan een Raadsontmoeting te beleggen.

Raadscommissies beginnen om 20.00 uur en hebben als eindtijd 23.00 uur, tenzij via een ordevoorstel anders wordt bepaald.

Een raadscommissie vergadert vaker als de agendacommissie het nodig oordeelt of indien ten minste twee fracties hierom vragen.

Over de openbaarheid van de vergaderingen bevat deze verordening geen bepaling, aangezien artikel 82, vijfde lid van de Gemeentewet, hierin voorziet. In deze bepaling wordt artikel 23 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing verklaard op raadscommissies. Dit betekent dat de vergaderingen van de raadscommissies in de regel in het openbaar plaatsvinden. Op verzoek van ten minste een vijfde van het aantal leden van een raadscommissie dat de presentielijst heeft getekend en aanwezig is of de voorzitter kan de raadscommissie beslissen om achter gesloten deuren te vergaderen, aldus de Gemeentewet. Van een besloten vergadering wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar is tenzij de raadscommissie anders beslist.

Artikel 10. Oproep

De leden van een raadscommissie ontvangen een oproep inclusief de agenda voor een vergadering en de stukken ten minste twee weken voor de vergadering. Indien in spoedeisende gevallen een aanvullende agenda wordt vastgesteld bedraagt deze termijn minimaal 48 uur voor een vergadering.

De stukken ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd worden niet toegezonden, maar worden 'ter inzage gelegd' conform de bepalingen in het Protocol geheimhouding, beslotenheid en vertrouwelijkheid; 30 oktober 2019 (zie ook artikel 12, derde lid van deze Verordening).

Artikel 11. De agenda

Voor het verzenden van de oproep, stelt de agendacommissie de agenda voorlopig vast.

In dit artikel is allereerst een procedure voor spoedeisende zaken geregeld.

Uiteindelijk bepaalt een raadscommissie zijn eigen agenda. De agenderende rol van een raadscommissie komt tot uitdrukking in het tweede en derde lid.

Dit betekent onder andere dat een raadscommissie kan bepalen dat een onderwerp of voorstel onvoldoende voorbereid is en voor inlichtingen of advies aan het college wordt gezonden. De raad, niet het college, bepaalt vervolgens in welke vergadering het onderwerp of voorstel opnieuw geagendeerd wordt. Uiteraard zal hierover wel overleg gevoerd moeten worden met het college of de secretaris. Dit betekent dus dat, ook al bespreekt een raadscommissie een voorstel niet, het wel geagendeerd wordt voor de eerstvolgende raadsvergadering inclusief het advies van de raadscommissie.

Artikel 12. Ter inzage leggen van stukken

Naast de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken, worden stukken die ter toelichting van de onderwerpen of voorstellen op de agenda dienen op een vaste plaats voor een ieder ter inzage gelegd. Dit gebeurt in het gemeentehuis. In de openbare kennisgeving wordt vermeld waar de stukken liggen.

Een agendapunt kan betrekking hebben op een grote hoeveelheid verschillende stukken, die bijvoorbeeld betrekking hebben op een groot bouwproject. Omdat raadsleden zich bezighouden met een groot aantal verschillende onderwerpen en voorstellen, is het niet wenselijk dat raadsleden alle onderliggende stukken krijgen toegezonden. Uiteraard dienen alle raadsleden en andere geïnteresseerden wel de mogelijkheid te hebben om alle stukken desgewenst in te zien. Hiervoor hebben ze voldoende tijd nodig. Daarom worden alle stukken gelijktijdig met het verzenden van de schriftelijke oproep ter inzage aangeboden

Naast de fysieke ter inzage legging in het gemeentehuis, worden alle relevante stukken behorende bij de agenda op het digitale Raadsinformatiesysteem geplaatst en daarmee voor elk raadslid elektronisch ter inzage aangeboden. Verwezen wordt hier naar het protocol met betrekking tot de verspreiding en het kopiëren van stukken, dat de griffie op verzoek van het fractievoorzittersoverleg (22 april 2010) heeft opgesteld en dat aan de raad is overgelegd.

Een stuk is een 'document' in de zin van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Een document houdt in: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat. Onder documenten vallen niet alleen de door de overheidsorganen gecreëerde stukken of ander materiaal.

Ook alle van buiten komende stukken (denk hierbij aan stukken van Euregio, Stadsregio) en ander, voor overheidsorganen bestemd, materiaal zoals agenda's, verslag, (concept) adviezen en magneetbanden, verkrijgen de status van document in de zin van de Wob.

Indien het gaat om geheime of vertrouwelijke stukken, waarop geheimhouding is opgelegd door het bestuursorgaan dat het document aanbiedt aan de raad, dient dit duidelijk op het stuk te zijn aangegeven (zie hiervoor ook het Protocol geheimhouding, beslotenheid en vertrouwelijkheid; 30 oktober 2019). Van stukken waarover geheimhouding is opgelegd mogen GEEN kopieën worden gemaakt, omdat het gevaar bestaat dat gekopieerde stukken toch in de openbaarheid komen.

Originele stukken mogen niet buiten het gemeentehuis worden gebracht.

De griffie vervult o.a. de secretariaatsfunctie ten dienste van de raad. Het ligt dan ook in de rede dat stukken, die betrekking hebben op de agenda en de voorstellen van de raadsvergadering en die geheim moeten blijven door de griffie ter inzage worden gelegd conform de bepalingen in het Protocol geheimhouding, beslotenheid en vertrouwelijkheid; 30 oktober 2019. Op verzoek van de leden van de raad kan de griffier inzage aan hen verlenen.

Artikel 13. Openbare kennisgeving

Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gemeentewet moet de voorzitter van een raadscommissie tegelijkertijd met de schriftelijke oproep de dag, het tijdstip en de plaats van de vergadering ter openbare kennis brengen. De voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken worden tegelijkertijd met de schriftelijke oproep en op een bij openbare kennisgeving aan te geven plaats ter inzage gelegd. Deze bepaling geeft hier een regeling voor. De agenda en stukken worden ook op het internet geplaatst.

PARAGRAAF 2. ORDE DER VERGADERING

Artikel 14. Presentielijst

De presentielijst en de ondertekening door de voorzitter en de commissiegriffier zijn bedoeld om formeel vast te stellen dat het vergaderquorum aanwezig is. Daarnaast vervult de presentielijst een rol bij de besluitvorming door de raadscommissie over het al dan niet achter gesloten deuren behandelen van voorstellen (zie laatste alinea van de toelichting bij artikel 9 van deze verordening).

Artikel 14a. Zitplaatsen

De commissiegriffier is overeenkomstig artikel 7, tweede lid, in elke vergadering aanwezig en heeft daarom een eigen zitplaats. Op grond van artikel 8, eerste lid, zijn de burgemeester en/of de wethouders in de vergadering aanwezig indien er onderwerpen uit hun portefeuille staan geagendeerd. Ook andere personen kunnen uitgenodigd worden om ter vergadering aanwezig te zijn, zoals de gemeentesecretaris (art. 8, tweede en derde lid). De voorzitter is de aangewezen persoon om voor een zitplaats voor hen te zorgen.

Artikel 15. Opening der vergadering en quorum

Artikel 20 van de Gemeentewet regelt het vergaderquorum van de raad. Voor de raadscommissies ontbreekt een dergelijke bepaling in de Gemeentewet. Artikel 15 voorziet hierin. Indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende ledenaanwezig is en de presentielijst heeft getekend, kan worden vergaderd. Enkele rekenvoorbeelden ter verduidelijking. In art. 4 van deze verordening is bepaald dat er minimaal één en maximaal twee leden per fractie in een raadscommissie aan tafel kunnen plaatsnemen. In geval de raad zes fracties telt is het vergaderquorum aanwezig indien vier commissieleden aanwezig zijn. Dit wordt berekend als volgt. Zes fracties die zich minimaal door één commissielid kunnen laten vertegenwoordigen = zes. Meer dan de helft daarvan is dus vier.

Telt de raad zeven fracties, dan is het vergaderquorum dienovereenkomstig bepaald op vier aanwezige commissieleden en in geval van acht raadsfracties op vijf aanwezige commissieleden.

Het derde lid voorziet in een regeling voor een nieuwe vergadering indien het quorum niet aanwezig is, anders zou de afwezigheid van leden van een raadscommissie de voortgang van werkzaamheden kunnen belemmeren. Uiteraard staat op het moment dat de voorzitter bepaalt op welke datum en tijdstip, nog niet vast op welk moment de schriftelijke oproep uitgaat. Indien er enkele dagen tussen de twee vergaderingen zitten, mag er vanuit worden gegaan dat het mogelijk is om 24 uur van tevoren een schriftelijke oproep te versturen. Overigens ligt het in de rede dat de voorzitter overlegt met de raadscommissie over de datum van een nieuwe vergadering.

Artikel 16. Spreekrecht burgers

Het spreekrecht van burgers kan bijdragen aan het vergroten van de betrokkenheid van de inwoners bij het lokaal bestuur, één van de doelstellingen van de vernieuwing van het lokaal bestuur.

In Raadscommissies kan worden ingesproken op geagendeerde onderwerpen en in de Raadsontmoetingen op niet geagendeerde onderwerpen. Daarnaast krijgen inwoners de gelegenheid om zelf onderwerpen aan te dragen in een Raadsontmoeting en kunnen ze 'meespreken' in een Raadscommissie. Hiermee wordt ruime invulling gegeven aan de inbreng van inwoners. Inwoners hebben op meerdere momenten de gelegenheid de raad te informeren over onderwerpen die hen raken en worden hierin niet beperkt door hetgeen dat op de agenda van de Raadsontmoeting of Raadscommissie staat.

In het tweede lid zijn drie onderwerpen opgenomen, waar het spreekrecht niet voor geldt. Als een besluit van de raad of het college vatbaar is voor bezwaar en de burger juridisch gezien "belanghebbende" is, kan deze burger een bezwaarschrift indienen. Ook kan deze burger beroep instellen bij de rechtbank. Dit zijn formele procedures die zien op de rechtsbescherming van de burger. Deze procedures gaan vóór het spreekrecht van de "belanghebbende" en andere burgers.

Ter verduidelijking; wanneer er op een besluit beroep open staat en de raad nog geen formeel, voor bezwaar en/of beroep vatbaar besluit heeft genomen (immers de commissievergadering vindt plaats voor de besluitvorming in de raad), dan kan er in de commissie niet worden ingesproken op dit onderwerp.

Verder zijn de benoemingen, keuzen, voordrachten en aanbevelingen van personen uitgesloten van het spreekrecht van burgers. Omdat inspraak over de benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen - de belangen van - kandidaten al dan niet in de uitoefening van hun ambt of functie kan schaden, kunnen burgers hierover geen uitlatingen doen.

Vervolgens kunnen burgers zich ook niet uitlaten over onderwerpen, waar zij op grond van artikel 9:1 Algemene wet bestuursrecht een klacht over kunnen indienen. Deze procedure gaat vóór het spreekrecht van burgers.

Er is in deze verordening niet voor gekozen het spreekrecht te beperken tot die onderwerpen die op de agenda van de raadscommissie staan. De betrokkenheid en participatie van inwoners wordt verder nog extra gestimuleerd door de mogelijkheid om in een Raadsontmoeting een inwonervoorstel te doen.

Op basis van artikel 18, zesde lid, wordt de vastgestelde verslaglegging toegezonden aan de burgers die hebben ingesproken.

Artikel 17. Beeld- en geluidregistratie

Sinds januari 2010 worden de commissievergaderingen live uitgezonden via de website van de gemeente. De opnamen van de vergaderingen worden conform de Archiefwet bewaard. De raad kan besluiten ook andere vergaderingen en bijeenkomsten van de raad live uit te zenden. Te denken valt hier aan hoorzittingen, themabijeenkomsten e.d. Het is dan wel zaak dat deze bijeenkomsten in de raadzaal plaatsvinden. Er is door de raad gekozen voor audio- en videoapparatuur die de mogelijkheid biedt om op andere locaties te vergaderen. Echter er kan dan niet live worden uitgezonden.

Niet openbare vergaderingen van de commissie worden eveneens opgenomen, maar komen op een, voor het publiek, afgesloten plaats op de website te staan. De griffier draagt zorg voor de uitzendingen en de archivering van de opnamen.

Artikel 18. Verslaglegging

Dit artikel regelt de verslagleggende taak van de commissiegriffier en de wijze waarop de verslaglegging wordt vastgesteld. Sinds de gemeente Renkum is overgegaan op digitale verslaglegging, wordt er geen uitgebreid verslag meer gemaakt van de commissievergadering. Het maken van een verslag is overigens niet wettelijk verplicht.

Er wordt een korte zakelijke samenvatting van hetgeen besproken is, gegeven.

Deze concept verslaglegging wordt uiterlijk tegelijkertijd met de schriftelijke oproep verstuurd aan de leden. Omdat wethouders, de burgemeester, de griffier (o.g.v. artikel 24, eerste lid) en de secretaris (o.g.v. artikel 8, derde lid) ook het woord kunnen voeren in de vergadering, kunnen zij tevens een voorstel tot verandering van de verslaglegging aan de raad doen. Een voorstel tot verandering dient bij voorkeur voorafgaand aan de vergadering schriftelijk te worden ingediend bij de griffie. Wijzigingen kunnen doorgegeven worden tot het moment dat de verslaglegging wordt vastgesteld.

Het is aan de raadscommissie om te beslissen of een voorgestelde wijziging of aanvulling geaccepteerd wordt, aangezien de raadscommissie de verslaglegging vaststelt. Een afwijzing van een dergelijk voorstel is niet vatbaar voor beroep (aldus de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State).

De commissiegriffier stelt de verslaglegging op, maar de uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt hiervoor bij de griffier op grond van het eerste lid. Na vaststelling ondertekenen de voorzitter en de commissiegriffier het verslag.

Artikel 18, vierde lid onder d spreekt van "een overzicht van het verloop van stemmingen". Wat betreft het stemmen in een raadscommissie geldt dat ieder lid één stem heeft. Het betreft dus geen gewogen stemming. Het adagium "one man, one vote" is van toepassing op raadscommissies.

Artikel 19. Aantal spreektermijnen

De eerste termijn is vooral bedoeld voor het kenbaar maken van het (voorlopige) fractiestandpunt. Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden. Uitgangspunt is dat technische vragen zoveel mogelijk schriftelijk worden gesteld en beantwoord. De tweede termijn richt zich op debat tussen de fracties, het trekken van (voorlopige) conclusies door fracties en het aankondigen van amendementen en moties voor de Raadsvergadering. Een spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten.

Dit hoeft overigens niets te veranderen aan de praktijk dat een portefeuillehouder antwoordt na de inbreng van de commissieleden in de eerste en tweede termijn. Een verzoek van een commissielid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren. Indien de raadscommissie van mening is, dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan hij daartoe uitdrukkelijk besluiten.

Artikel 20. Spreektijd

Dit artikel strekt ertoe te benadrukken dat de Raadscommissie en de agendacommissie op eigen initiatief regels kunnen stellen over de spreektijd van de leden. Hetzelfde geldt voor de spreektijd van overige sprekers. De agendacommissie kan, gelet op de zwaarte van de onderwerpen op de agenda, bij het bekendmaken van de concept agenda spreektijden aangeven. De voorzitter kan in het kader van zijn taak om de orde tijdens de vergadering te handhaven voorstellen de spreektijd te beperken.

Artikel 21. Voorstellen van orde

Ieder lid heeft te allen tijde het recht een voorstel van orde te doen. De beslissing of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde is aan de betreffende raadscommissie.

Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de raadscommissie. Bij het staken van stemmen is het voorstel niet aangenomen (artikel 32, vierde lid Gemeentewet is hierop niet van toepassing). Een voorstel van orde betreft bijvoorbeeld het schorsen van de vergadering voor een (overleg) pauze.

Wat betreft het stemmen in een raadscommissie geldt dat ieder lid één stem heeft. Het betreft dus geen gewogen stemming. Het adagium "one man, one vote" is van toepassing op raadscommissies.

Artikel 22. Handhaving orde; schorsing

Het eerste lid verzekert dat leden van een raadscommissie vrijelijk kunnen spreken. Wel zijn interrupties uiteraard toegestaan voor zover de voorzitter bij een overvloed aan interrupties of in het belang van de voortgang van de beraadslagingen niet bepaalt dat een spreker zijn betoog zonder verdere interrupties afrondt. Om te bevorderen dat leden van raadscommissies zich niet belemmerd voelen om hun mening te uiten bepaalt artikel 82, vijfde lid, van de Gemeentewet bovendien dat artikel 22 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing is op leden van raadscommissies. Hierdoor zijn leden van raadscommissies niet in rechte te vervolgen, aan te spreken of verplicht getuigenis af te leggen over hetgeen zij in de vergadering zeggen of schriftelijk overleggen. Dit geldt voor zowel raadsleden als niet-raadsleden.

Op basis van het tweede lid kunnen alle sprekers in bepaalde gevallen door de voorzitter tot de orde worden geroepen en kan hen zo nodig over het aanhangige onderwerp het woord ontzegd worden. Ook kan de voorzitter de vergadering schorsen en bij herhaling van de verstoring van de orde, de vergadering sluiten. In het uiterste geval kan hij een lid het verdere verblijf ontzeggen en hem uit de vergadering doen verwijderen. Indien een lid blijft volharden in zijn gedrag kan hem de toegang tot de vergadering voor ten hoogste drie maanden worden ontzegd. Het vierde lid sluit aan bij artikel 26, derde lid, van de Gemeentewet, die een dergelijke regeling geeft ten aanzien van raadsleden.

Onder interruptie is overigens niet te verstaan het geven van tekenen van goed- of afkeuring; deze uitingen worden beschouwd als verstoringen van de orde. Voor wat betreft de handhaving van de orde op de publieke tribune wordt verwezen naar artikel 30 van deze verordening.

Artikel 23. Beraadslaging

Om de duur van vergaderingen niet onnodig te verlengen wordt over een voorstel dat in onderdelen of artikelen is verdeeld, in principe in zijn geheel beraadslaagd. In het eerste lid is een uitzonderingsmogelijkheid opgenomen. Zowel de voorzitter als de leden hebben het recht om voor te stellen een voorstel gesplitst te behandelen. Het eerste lid brengt daarmee tot uitdrukking dat een raadscommissie zijn eigen werkwijze bepaalt. Het recht wordt aan ieder individueel commissielid toegekend.

Dit past in het streven naar dualisering, aangezien dualisering versterking van de vertegenwoordigende en daarmee de agenderende rol van een raadscommissie veronderstelt. Hiertoe dienen ook individuele commissieleden en kleine fracties over adequate instrumenten te beschikken.

Indien de schorsing als bedoeld in het tweede lid aan het einde van de tweede termijn plaatsvindt, zijn er vervolgens twee mogelijkheden: er wordt direct tot stemming overgegaan of aan de beraadslagingen wordt een derde termijn toegevoegd (zie artikel 19).

Artikel 24. Deelname aan beraadslaging door anderen

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 22 Gemeentewet geregelde verschoningsrecht, dat in artikel 82, vijfde lid, van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op leden van raadscommissies en andere personen die aan de beraadslagingen deelnemen. Het is uiteraard ook mogelijk dat een raadscommissie bepaalt dat een bepaalde functionaris in bepaalde gevallen altijd aan de beraadslaging mag deelnemen (bijvoorbeeld de commissiegriffier, de griffier, een andere gemeenteambtenaar, een medewerker van de Stadsregio, een voorzitter van een dorpsplatform of belangenvereniging). Het gaat in deze bepaling om anderen dan de leden, de voorzitter, de burgemeester, de wethouders en de secretaris. Deze hebben op grond van artikel 21 Gemeentewet of artikel 8 van deze verordening reeds het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Uiteraard hebben deze andere sprekers niet dezelfde rechten als de leden. Een andere spreker heeft onder meer geen recht om een voorstel te doen tot wijziging van het verslag, een voorstel over de spreektijd of over de orde van de vergadering.

Artikel 25. Advies

De voorzitter kan de beraadslaging sluiten, als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij een raadscommissie anders beslist. Wat betreft het stemmen in een raadscommissie geldt dat ieder lid één stem heeft ("one man, one vote").

Een raadscommissie bereidt de besluitvorming in de raad voor en overlegt met het college en de burgemeester. Een raadscommissie kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de raad. De leden bepalen welk advies wordt uitgebracht aan de raad.

Voorbeelden van adviezen aan de raad zijn:

- als * stuk of als discussiestuk naar de raad;
- als *stuk of als discussiestuk naar de raad, mits het college de in de commissie gemaakte opmerkingen heeft verwerkt in de aan te passen stukken, zonder tussenkomst van de agendacommissie;
- terugsturen naar het college met het advies van de commissie om het voorstel of onderwerp t.z.t. opnieuw te agenderen ter bespreking.

Ten behoeve van het debat in de raad en om recht te doen aan de mening van alle fracties, inclusief minderheidsstandpunten, worden de standpunten van alle fracties opgenomen. Het ligt voor de hand dat indien een lid het niet eens is met het commissie advies, hier afzonderlijk melding van wordt gemaakt in het advies aan de raad.

HOOFDSTUK 5. BESLOTEN VERGADERING

Artikel 26. Algemeen

Bij bepalingen die van overeenkomstige toepassing zijn kan onder meer gedacht worden aan de bepalingen omtrent het tijdig verzenden van stukken, het vergaderquorum en voorstellen van orde. De bepalingen van deze verordening zijn echter niet van toepassing, voor zover de toepassing van die bepalingen strijdig is met het besloten karakter van de vergadering. Zo zullen er bijvoorbeeld geen beeld- en geluidsregistraties voor openbaar gebruik gemaakt kunnen worden.

Ten aanzien van de stukken die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde zal een raadscommissie moeten besluiten of geheimhouding als bedoeld in artikel 86 van de Gemeentewet wordt opgelegd dan wel opgeheven.

Artikel 27. Verslaglegging

Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gemeentewet is artikel 23 van overeenkomstige toepassing. Het vierde lid van artikel 23 van de Gemeentewet schrijft voor dat van een besloten vergadering afzonderlijk verslaglegging wordt opgemaakt, die niet openbaar wordt gemaakt tenzij de raad en in dit geval dus een raadscommissie anders beslist. In aanvulling hierop bepaalt het eerste lid van deze modelbepaling dat de besluitenlijst van een besloten vergadering ter inzage ligt bij de griffie. De raadscommissie beslist over het openbaar maken van dit verslag.

Artikel 28. Geheimhouding

Hetgeen besproken wordt in een besloten vergadering, valt niet van rechtswege onder de geheimhoudingsplicht. Daarvoor is toepassing van de procedure volgens artikel 86 van de Gemeentewet nodig. Niet alleen een raadscommissie kan geheimhouding opleggen, ook de voorzitter van een raadscommissie, het college en de burgemeester kunnen geheimhouding aan een raadscommissie opleggen. Overigens kan een raadscommissie ook geheimhouding opleggen aan de raad of het college ten aanzien van stukken die zij aan de raad of het college overlegt (artikel 25, tweede lid, en artikel 55, tweede lid, van de Gemeentewet). De geheimhouding geldt ten aanzien van een ieder die aanwezig is bij een besloten vergadering of die kennis draagt van stukken ten aanzien waarvan geheimhouding geldt. De geheimhouding geldt totdat het orgaan dat de geheimhouding heeft opgelegd óf de raad, haar opheft.

Artikel 29. Opheffing geheimhouding

Zoals uit de toelichting op artikel 28 blijkt kan de raad de geheimhouding die een raadscommissie aan de raad oplegt, opheffen. In deze bepaling is een overlegverplichting opgenomen waardoor recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

HOOFDSTUK 6. TOEHOORDERS EN PERS

Artikel 30. Toehoorders en pers

Artikel 26, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet regelen dat de voorzitter van de raad toehoorders die de orde verstoren, kan doen vertrekken en bij volharding in hun gedrag de toezegging kan ontzeggen. Voor raadscommissies ontbreekt een dergelijke bepaling in de Gemeentewet, het derde lid voorziet hierin.

Artikel 31. Geluid- en beeldregistraties

Aangezien de vergaderingen van een raadscommissie in principe openbaar zijn, kunnen radio- en tv-stations geluid- en beeldregistraties maken. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft.

Artikel 32. Verbod gebruik mobiele telefoons

Dit artikel heeft betrekking op het mobiele telefoonverkeer. Het afgaan van mobiele telefoons werkt verstorend tijdens de vergadering. Dit laat echter onverlet, dat indien zwaarwegende redenen dit noodzakelijk maken, de voorzitter aanwezigen toestemming kan geven hun mobiele telefoon wel stand-by te laten staan.

HOOFDSTUK 7. SLOTBEPALINGEN**Artikel 33. Uitleg verordening en artikel 34 Inwerkingtreding**

Deze artikelen behoeven geen toelichting.